

DIAMANT

DE FRANSE REVOLUTIE

Causaliteit is een lastige vaardigheid voor leerlingen: het classificeren en bedenken van oorzaken en gevolgen van een gebeurtenis. Om vervolgens dan ook nog eens te bepalen welke oorzaak of gevolg nu het meeste heeft bijgedragen aan een gebeurtenis, lijkt helemaal onbegonnen werk. De werkvorm 'Diamant' helpt hierbij. Door met medeleerlingen te discussiëren over de gebeurtenis en haar oorzaken, leren leerlingen betekenis te geven aan oorzaken, gevolgen daarvan te bedenken en deze vervolgens naar waarde te classificeren.

De 'Diamant' laat leerlingen:

- oorzaken van een gebeurtenis bedenken
- van oorzaken gevolgen bedenken
- onderscheid maken tussen politieke, culturele en economische oorzaken
- betekenis geven aan oorzaken
- de complexiteit van gebeurtenissen uitleggen

Onderwerp	De Franse Revolutie. Bij deze werkvorm hoort het kenmerkend aspect 'De democratische revoluties in westerse landen met als gevolg discussies over grondwetten, grondrechten en staatsburgerschap'
Activiteit	Leerlingen doorlopen verschillende rondes waarin ze uiteenlopende activiteiten moeten verrichten
Tijdsduur	De werkvorm duurt 50 minuten, inclusief nabespreken
Beginsituatie	Niveau: bovenbouw havo/vwo In de klas is er aandacht geweest voor de verschillende oorzaken van de Franse Revolutie en het verloop ervan
Instrueren	Wat: hiërarchie maken van de oorzaken van de Franse Revolutie Hoe: een schema met oorzaken aanvullen door gevolgen daarbij te bedenken. Op basis van het schema de oorzaken in een diamant plaatsen Waarom: het verklaren van gebeurtenissen is complex
Uitvoeren	Leerlingen werken in tweetallen en doorlopen de verschillende rondes. Leerlingen vullen het oorzaak-gevolg schema in. Daarna plaatsen ze de kaartjes (oorzaken) in de diamant. Vervolgens vullen ze het opdrachtenblad in.
Nabespreken	Wat: wat heb je op het lege kaartje ingevuld? Welke drie oorzaken staan bovenin en onderin in de diamant? Hoe: hoe heb je vastgesteld of een oorzaak belangrijker was dan een andere? Waarom: het verklaren van een gebeurtenis is complex. Leg dit uit aan de hand van de Franse Revolutie. Advies is om iedere ronde 10 minuten te laten duren en deze dan vervolgens gezamenlijk na te bespreken (dit om te voorkomen dat leerlingen gedurende het proces niet te herstellen fouten maken).

Literatuurverwijzingen:

- Aardema, A. (red.), *Leerlingen construeren het verleden: Actief Historisch Denken 3* (Boxmeer, 2011).
- Havekes, H. (red.), *Geschiedenis doordacht: Actief Historisch Denken 2* (Boxmeer, 2005).
- Fisher, P. (red.), *Thinking Through History* (Londen, 2000).
- Vries, J. de (red.), *Actief Historisch Denken: Opdrachten voor activerend geschiedenisonderwijs* (Boxmeer, 2004).

Deze werkvorm is volledig tot stand gekomen om geschiedenisdocenten te inspireren activerende didactiek toe te passen in hun lessen. Mocht u van mening zijn dat in deze specifieke werkvorm content gebruikt is waarover u copyright beschikt, kunt u zich wenden tot de beheerder van de website.

DIAMANT

DE GOUDEN EEUW

Op 14 juli 1789 trok het ontevreden Franse volk massaal op naar de Bastille. De commandant van de gevangenis werd overmeesterd en opgehangen, de koning was de macht over de hoofdstad kwijt en de Franse Revolutie was een feit. Hoe was dit mogelijk?

Ronde 1

Bekijk de oorzaken die in het schema hieronder beschreven staan. Vul in het schema het gevolg (of de gevolgen) van die oorzaken in. Als je het niet zeker weet mag je in je boek kijken. Als het schema is ingevuld, ga je naar de volgende ronde.

De Verlichting	
De derde stand moet alle belasting betalen. De eerste en tweede stand zijn vrijgesteld.	
Absoluut koningschap (absolutisme)	
Standenmaatschappij	
Bijeenroepen van de Staten-Generaal	
Misoogsten en daardoor minder graan	
Oorlogen gevoerd door Lodewijk XVI	
Bestorming van de Bastille	
Het gerucht dat Lodewijk XVI de derde stand zou vervolgen	

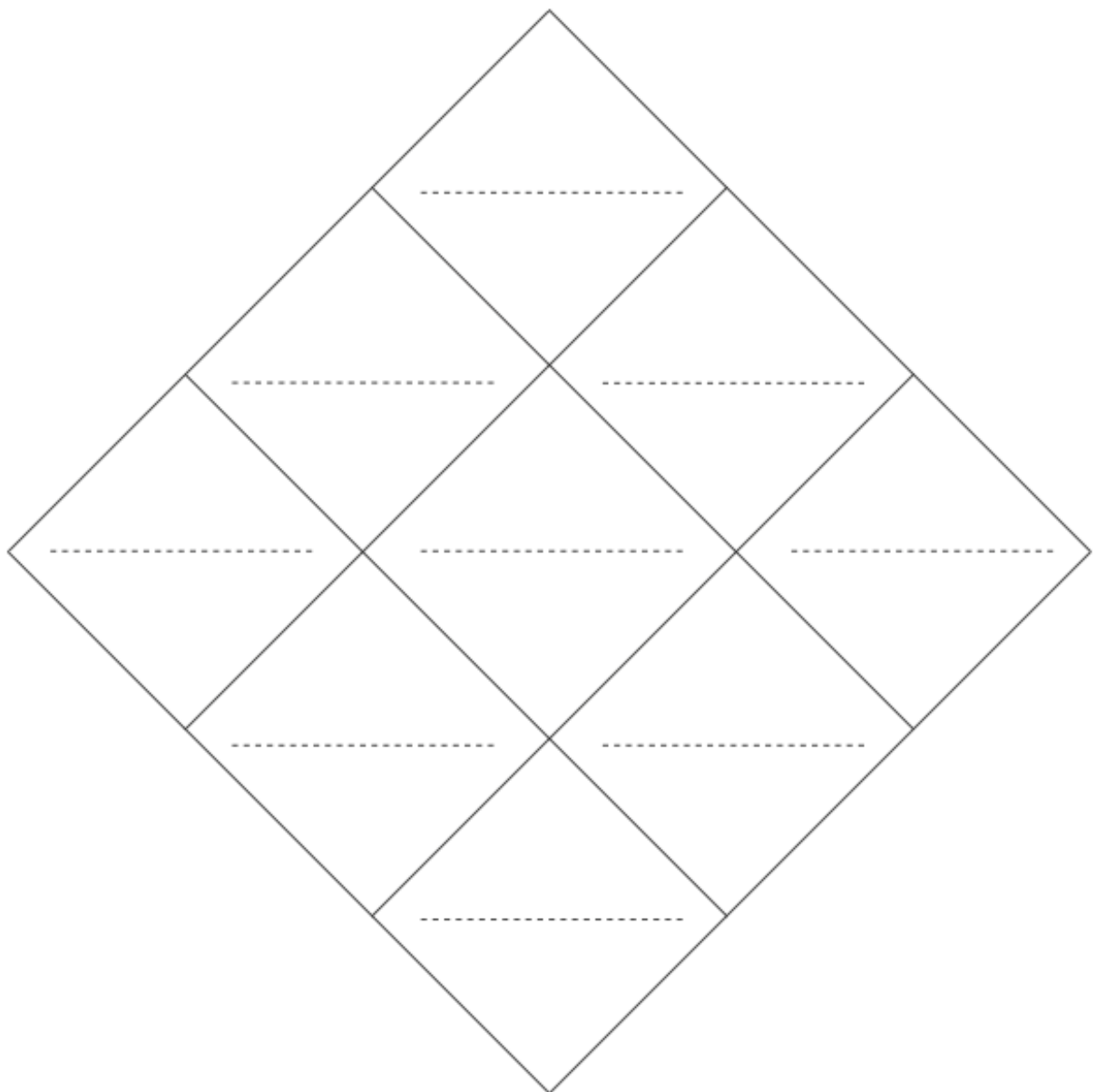

DIAMANT

DE FRANSE REVOLUTIE

Ronde 2

Knip de negen kaartjes uit het blad dat je van je docent krijgt en plaats ze samen met je medeleerling in de grote lege diamant. Bedenk bij het samenstellen van de diamant dat je de minst belangrijke oorzaak voor het ontstaan van de Gouden Eeuw helemaal onderin plaatst. Hoe hoger je in de diamant komt, des te belangrijker vind je de oorzaak. Als je het met elkaar eens bent over de samenstelling van de diamant schrijf je de oorzaken in de lege diamant.

de Verlichting

**de derde stand moet belasting
betalen**

absolutisme

standenmaatschappij

bijeenroepen Staten-Generaal

misoogsten en minder graan

oorlogen gevoerd door Lodewijk XVI

bestorming van de Bastille

**het gerucht dat Lodewijk XVI de
derde stand zou vervolgen**

Ronde 3

Geef door middel van een kleur in de diamant aan om welke soort van oorzaak het gaat. Probeer een oorzaak onder één van de kleuren onder te brengen. Het gaat om accenten. Mocht een oorzaak onder meer verschillende soorten te plaatsen zijn, breng dan meerdere kleuren aan.

Kleur oorzaken van overwegend:

- politiek-bestuurlijke aard: **blauw**
- sociaal-economische aard: **rood**
- cultureel-mentale aard: **groen**

DIAMANT

DE FRANSE REVOLUTIE

Ronde 4

Nadat je samen met medeleerlingen die diamant naar jullie eigen goeddunken hebt voltooid, beantwoord je onderstaande vragen individueel.

1. Bekijk de 'Diamant' en geef aan welke oorzaak jullie als belangrijkste hebben geplaatst. Beargumenteer jullie keuze.

2. Bekijk de 'Diamant' nogmaals en geef aan welke oorzaak jullie als minst belangrijk hebben geplaatst. Beargumenteer jullie keuze.

Enkele gegevens in chronologische volgorde:

1. De Oostenrijkse keizer Joseph II (1741-1790) wordt gezien als een verlicht absoluut vorst.
2. Als vorst keurde hij tussen 1770 en 1790 in zijn rijk alle vormen van het christendom goed, stimuleerde hij het onderwijs en de gezondheidszorg en maakte hij een einde aan lijfstraffen.
3. In 1790 ontving Joseph II enkele brieven van zijn zus, de Franse Marie-Antoinette.
4. In 1790 versnelde hij het proces waarmee werd besloten dat de adel en geestelijkheid veel meer belasting moesten gaan betalen waarmee de drie standen in de Oostenrijkse samenleving werden gelijkgetrokken.

Uit deze gegevens blijkt dat Joseph in is gegaan op een advies van zijn zus Marie-Antoinette.

3. Leg uit:
 - met één van de gegevens hierboven dat Joseph II een verlicht absoluut vorst was en
 - welk advies Joseph II waarschijnlijk van zijn zus had gekregen en
 - om welke reden hij dat advies aannam.
